

کشورگشایان بی‌رحم

مغول‌ها مغولستان در کجا قرار داشت؟ مغولستان چگونه سرزمینی بود؟

در زمان خوارزمشاهیان، در شرق ایران و شمال چین، سرزمینی به نام مغولستان وجود داشت. مغولستان سرزمینی با آب و هوای سرد و خشک بود و قبایل مغول با کمبود غذا روبه‌رو بودند. آنها قبایل بیابان‌گرد بودند و زندگی خود را بیشتر از راه غارت کاروان‌ها یا هجوم به سرزمین‌های دیگری گذراندند. در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، چنگیزخان حاکم مغولستان بود. در زمان سلطان محمد حاکم مغولستان که بود؟

چنگیزخان مردی بسیار بی‌رحم و خشن بود. او ابتدا به چین حمله کرد؛ اموال مردم را غارت کرد و ساکنان شهرها را کشت. سپس، چند نفر بازرگان را برای تجارت به ایران فرستاد. ما برای شهر اترار چه بود؟ وقتی بازرگانان به شهر اترار رسیدند، غایرخان، حاکم آن شهر، آنها را دستگیر کرد و به سلطان محمد خوارزمشاه خبر داد که این افراد برای جاسوسی آمده‌اند و بهتر است کشته شوند. سلطان محمد نیز سخنان حاکم را پذیرفت. پس حاکم شهر بازرگانان را کشت و اموال آنها را تصاحب کرد. چنگیزخان ماجرا را فهمید و از سلطان محمد خواست که غایرخان را به او تحویل دهد اما سلطان محمد از این کار خودداری کرد.

حمله‌ی مغول‌ها به ایران جِدْوَه التَّوَقُّفَاتِ

چنگیزخان مغول که به دنبال بهانه‌ای برای لشکرکشی به ایران می‌گشت، وقتی ماجرای قتل بازرگانان مغول را شنید، به ایران حمله کرد. در این زمان، حکومت ایران ضعیف شده بود و در همه جا اختلاف و هرج و مرج بود.

فعالیت

۱- فعالیت شماره‌ی ۱ «به کار بیندیم» را انجام دهید.

سوال: حمله‌ی مغول‌ها به ایران چه تأثیری بر زندگی مردم داشت؟

وقتی مغول‌ها به ایران حمله کردند، سلطان محمد خوارزمشاه به جای ایستادگی در مقابل دشمن، پا به فرار گذاشت.

به این ترتیب، مغول‌ها وارد ایران شدند. آنها به هر شهری که می‌رسیدند، مردم آنجا را با بی‌رحمی به قتل می‌رساندند

و اموال آنان را غارت می‌کردند. **چه کسی در مقابل مغول‌ها ایستادگی کرد؟**

از جمله کسانی که در مقابل مغول‌ها ایستادگی کرد، سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه، پسر سلطان محمد، بود. او در

جنگ، مغول‌ها را شکست داد اما سرانجام از چنگیزخان شکست خورد.

حمله‌ی مغول‌ها از وحشیانه‌ترین و زیان‌بارترین حمله‌ها در تاریخ ایران بوده است. مغول‌ها بسیاری از کتابخانه‌ها را

سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند.

پس از مرگ چنگیز، فرزندان

او تصمیم گرفتند بار دیگر به ایران

حمله کنند.

مردم مسلمان ایران حکومت

مغول‌ها را نمی‌پذیرفتند؛ به همین دلیل،

در بعضی از شهرها و روستاهای

ایران، قیام‌هایی بر ضد حاکمان مغول

صورت گرفت.

حمله‌ی مغول‌ها به ایران

▲ نقاشی مینیاتور، هلاکوخان

▲ نقاشی مینیاتور، حمله مغول و فرار سلطان محمد خوارزمشاه

حمله هلاکو به ایران چه زمانی بود؟ هلاکوخان پس از حمله به ایران چه کرد؟

چهل سال بعد از حمله ی چنگیز، هلاکوخان، نوه ی او با سپاهی بزرگ به ایران حمله کرد. هلاکو سپس به بغداد نیز لشکر کشید و آخرین خلیفه ی عباسی را به قتل رساند و به این ترتیب، حکومت عباسیان را برانداخت. سپاهیان هلاکوخان به هرجا که وارد می شدند، همه چیز را خراب می کردند. در نتیجه، بسیاری از شهرهای ایران، ویران شد. هلاکو پس از فتح ایران، مراغه را پایتخت خود قرار داد و حکومتی را تأسیس کرد که به حکومت «ایلخانان» شهرت یافت. **پایتخت هلاکوخان و نام مدینه آن و چه بود؟**

▲ تیمور

حمله تیمور به ایران چه زمانی بود؟

تیمور فرماندهی بی رحم بود که حدود ۱۶۰ سال پس از حمله ی چنگیز، توانست به تدریج بر ماوراءالنهر حاکم شود. او ادعا می کرد که از بستگان چنگیز است. تیمور با سپاهیان به ایران حمله کرد. در پی این حمله، حکومت های محلی ایران از بین رفتند و دوباره بیشتر شهرها و روستاهای کشور ما ویران شدند. تیمور چندبار به ایران هجوم آورد و سراسر ایران و کشورهای اطراف را ویران کرد. بعدها جانشینان تیمور (تیموریان) ده ها سال برای ایران حکومت کردند.

پس از حمله ی تیمور به ایران چه اتفاقی افتاد؟

فعالیت

- ۲- چرا مغول ها به ایران حمله کردند؟ چند دلیل بیاورید. به دلیل کشته شدن بازرگانان - گسترش قلمرو -
- ۳- به نظر شما، اگر ماجرای شهر آترار رخ نمی داد، باز هم مغول ها به ایران حمله می کردند؟ چرا؟ به- زیرا حاکم آسمان می خواست ایران را به چنگ آورد.
- ۴- حمله های چنگیز و تیمور چه پیامدهایی (نتایجی) برای ایران داشت؟ توضیح دهید. ۱۵۷ سوال داده شده است.